

ئۇ فسا ئىنى جۈۋىۋىنى ھىتلا...
 نوۋىنىنى: پىششۇۋى مىمىد

وہاں مگ بے بے زئید ریس مستی فا

کټمټک پېش ئېستا بېلګه کټوت له فېسبووک نووسراو يې کم بېرچاو کټوت بې ناوونېشاني «بېلګه هېتلېر جولې کټ دېرچوو!» نووسينې ئيدريس مستېفا، خپرا کردم و و سېرمکرد، کټي وتار کټ له کاردان وېي خپرا بېرانبېر بې بانگېش يې کټي سېرگي لافر قې و زيرې دېر وېي ووسيا نووسراو بې وروژاندنې سياستې ئيسرائيل بې ودا گووتوويې تي «هېتلېر بې يې پېلاماري ووسياي دا چونکې جوو بوو و قې له ووسيا بوو، زيلينسکيش بې هېمان شو و». ئېم بانگېش بې بندېما پېوپاگېندندي يې سېردېمي جېنگ، بوو تې هېکار بې نووسينې وتار کټي وېها له لايېن بېلېز ئيدريس مستېفاو (کټ بېگومان هېچ سېرچاو يې کټي مېژووي و زانستېي تېدا نيې، بگرې هېر سېرچاو يې نيې) بې دووي بانگېش کټي لافر قې بکې وېت.

هټلېټ نړۍ فسانې جووېوونې هټلېټ شته کي تازې نيدې، کي نې و
يشه کي بې سړدې مي هټلېټ رځي د لگښت وې. بې نام بانگ شې نړۍ وې
کې هټلېټ رځو جووېوې بې لې ووسيا يووې، بانگ شې يې کي
سړدې مي پوچي و گڼلېدې، چونکې هر کسک کي مېک زحمات بې رځي
بدات و بې وات نډد بياتي نازي، «څه باتي من» ي هټلېټ ر، پې ژرې
باربار سا (هرش بې سړ يې کتي سقت) و فرما نې کاني «چار سړي
دوايېن» بخوښت وې تډد گات، پې لامار بې سړ يې کتي سقت کتومت
بې مټيف و پې لښر کي پې چوانې بانگ وازې پوچگري کي
لاغر وېوې. لگښت شې نډکتې بې ري ۱۹۱۷ دا است وې
نې مانېدې کان و ناسي ناليسټ کان بې رد وام بانگ وازي «بې لښ قيزمي
جوو» يان دکرد و ديانگوت جوو شې لې ووسيا هې گيرساندو وې و
دې وېت سړتاپاي نړۍ وروپا بکاتې جوو. هټلېټ ر لې سړتاپاي کتې بې
«څه باتي من» دا مارکسيزم و نډتېرناسي ناليزم بې دسيسې و پيلاني
جوو ناودې بات کې نښتا سوکاني کښتي کي يان لې ووسيا بې دښت وې
گرتو وې و چار کي يان بې و نړۍ وروپا لې دا وې. هې رو هې شې
نډکتې بې بې گڼي جوو دزانېت بې هې گيرساني جېنگ و لې ۱۹۳۹ دا
دېت دېر نجام بې جوو کړني نړۍ وروپا نابېت بې کو قې کړني جوو

دې بېلت لاسرتاسري نړيوالپا. هیتلر کې پلاماري سټوټي دا، لږژر ناوې پاککردنې و ځوړدنی جوو بوو، چونکې ووسياي بېتاکې ځوړدای بېهڼزې جوو دزاني. باش نړيوالې دزاني نځگر ووسيا لږ ناو نېبات ناتوانت ځوړدنی نړيوالپا کې بې جوو بېديهنېت. تا نړيوال من نامېوت بچم ناو یشکانې پرسې بينينې کېم نيزم، بېلشېفېزم و سټوټي وېک پيلاني جوو، ځوړدنی دتوانت بې نېم مېستې بگېتېو بې کتېبې «چېکناسي کېمپ و ځوړدنی ځاې شکستخواردوان»، لږوځا بېلشوي زانستې و دوور و درېژ نېم پرسانې شېکراونېتېو.

بېکو نړيوالې دېمېوت پوځوړدنیوې نړيوالې بانگېشېيې کې دېوت هیتلر لږ ځوانېکې بېچېک جوو هاتوو، بېمېام ځي لږځي بوو يان نړيوالې پېدېگوترت «نېفرېتي جوو لږځي». يېکېک لږو هېکارانې بېانووي داوتې دېستې کېنرځاټيف و بېشېک لږ لېبرا نړيوالېمانېکان بېن گوايې هیتلر یشېي کې جووې هېبوو، بېهې ناديارې شووناسې بېشېک لږ ځوانېکېوې بوو. نېم بانگېشېيې هېبېت یشېي کې ځوړدنی نړيوالېشېيې، بېوځا دېوېوت وېشېگړي و تاواني نازيزم لږوې دېگوترت «کولتور و څارستانېتي نړيوالپا» دېماټ و يان وېک نړيوالېست نېلت، ځي لږسوفي کېنرځاټيفي نړيوالېمانې باسې دېکات، تاوانېکې هېچ یشېي کې نړيوالېمانې نيې، بېکو یشېي کې ئاسيايې هېي کې لږووسياي «جووېو» دېت[۱]. هېبېت زېر ناچم ناو نېم پرسېو و لږ دوو کتېبې ناوبراودا باسې نېم بابېتانېش ځراون.

ناوې باوکی هیتلر، نړيوالېس شېکلگروېر (Alois Schicklgruber) بوو بېمېام هېر زوو واز لږ پاشناوېکې دېهېنېت و دېکات بې هیتلر و نځدېلف لږ گورېيدا ځېشېاېبوو بېوې باوکی پاشناوېکې ځېځېاو و «هیتلر» هېبېژاردوو، چونکې بې «پاوانېکې نېتېوېي» سېاوکردنی وېک «هېل شېکلگروېر» (Heil Schicklgruber) دېنگدانېوېکې «مېسېقي» نځدېبوو، بېکو «هېل هیتلر» مېسېقيتر و کاريزماټېکتر[۲]. نېنکې هیتلر ناوې ئانا ماريا بوو و ساې ۱۸۳۷ لږدايکېوو، باپېري هیتلر ناوې يېهان گېرگ هېدلر (Hiedler) بوو، لږ کېکېسا کاتېک باپېري هیتلر ناوې نړيوالېس، باوکی هیتلر، لږکاتې غوسلدا تېمار دېکات، لږ هېچ بېکېنامېيکدا نېهاتوو کې هېچ بېکېکې نړيوالېځوانې چ لږ دايک، چ لږ باوکیوې بچېتېو سېر جوو. يېکېک لږو هېکارانې هیتلر نځدېويست ځسې لږسېر یشېي ځوانېکېيان بکات، بېهېي نېنکې هېژارکېيېو بوو کې بېگوړې عاداتې نړيوالې سېردېمې بېناياسايې

لځگه باپيرى هيتلر، يـهان گيـرگ هيدلـر خـوتوو و ئـليـسى لـبوو، بـمـام پاشان بـ فـرمى لـ كـسا تـمار كراو تا وـكـ «ز» «بـ ناسنام» نـمـنـتـو. لـ بنـتـيشدا فـرمـكانى پـشووى ناوى هيتلـر ئـو پـشتـاست دـكـنـو، پـشـئـوى يـهان گيـرگ بـ هيدلـر بانگيرت، يـشـى خـزانـكـى دـچـوو و سـر «هوتلـر» (Hüttler) كـ بـمانـكانى «نـجـبـر، كوخنـشنى هـزار، هـزارى كـيـتنـشـن، كـلاوـنـشـن، وـرـزـر، مسـكن و هـتـد» دـت، بـمـام لـ وـتى گـانـى ناوـكـدا، وـتا وـرد وـرد كـاتـك باوكى هيتلـر لـووى ئـابوورىـو كـمـك باش دـبـت پاشناوـكـشى دـگـت، بـر و «Hiedler»، «Hüttler»، «Hietler» و پاشان لـ سـر فـرمى «Hitler» دـگيرـسـتـو، كـ يـشـى وـتانـاسيـكـى، بـ مانـى «پـشـكـهـگـرى بـچووك»، يـان «دوكـانـدار»، ياخود لـ مانـى ئـمـيـدا كـ بـگومان هيتلـر خـى زياتر قبوـلى بوو «وـردـبـرژوازي» يـان «جووتيارى خاـون زـوى» [۳].

دـكـرت ئـمـم بـ باوكى هيتلـر بـگوتـرت لـووى كـمـمـايـتـيـو و وولـسـر (sozialer Aufsteiger)، پـيـباشـوو لـ كـتـايدا لـ سـر پاشناوى «هيتلـر» بـگيرـسـتـو، چـونـكـ لـ كـتـايدـكانى تـمـنـيدا لـ هـزارىـو بـر و چينى ناوـتـاست سـرـدـكـوت و فـرمى ناوى «هيتلـر» كـمـتر دـنـگانـوى دـهاـتـيـبون و لـدـيـبونى هـبوو. هـكارى ئـوى كـ ئـدـلف هيتلـر لـ هـيـچ شوـنـكـدا هـوـنـادات باسى پـشـينـى باوكى و داىكى بـكات، بـ ئـو حـاـتى شـرمـزاربوون لـ هـزارى دـگـتـو.

ئـستا با بـين ئـو ئـگـر تـاـقـيـبـكـيـنـو كـ دـت بـپيرى هيتلـر، يـهان گيـرگ هيدلـر، جوو بوو. لـ استيدا بـ يـكـمـجار دـنگـى بـابوونـوى جووـبونى بـپيرى هيتلـر لـ ناوـتـاستى دـيـى ۱۹۲۰ لـ قاوـخانـى مـيـونـش بـاودـبـتـو، و بـابوونـوى ئـم دـنگـيـانـش بـ جـيـهانـدا بـهـى چاپـمـنى بـيـانـيـو بوو. بـ نمـوونـ يـكـمـجار فـرنـر مـاسـ، نووسـر و كـنـزـر قـاتـيـفـكى پـرـتـانـتى، لـ بنـمـا يـكى ئـريـستـكرات، ئـم ئـفسـانـيـو بـا و دـكاتـو. مـاسـ بانگـشـى ئـو دـكات كـ پاشناوى «هوتلـر» (Hüttler) پاشناوـكى جوو بوو و يـشـيان دـگـتـو سـر جووـكانى بوخارـست لـ مانـيا، هـروـها دـشـت باوكى هيتلـر لـيانـ بارـن تشـيـلدـو وـكـ خـزمـتـكار لـ فـيـنـنا دامـزـرـاـو [۴]. بـمـام بـرـبـاوتـرين و جـدـيـتـرين دـستاودـسـتـكرـدى دـنگـكـ دـربـارـى جووـبونى هيتلـر لـ ناوـتـاستى جـنگى دووـمى جـيـهانـدا وودـات و استـوخـ دـكـرت يـشـكـى لـ يـادـوـريـدـكانى يـكـك لـ پارـزـرانى

نازی و حوکم‌انی گشتی پټټ‌ندا، هانس فرانک بېنرټ‌و. فرانک دټټ‌ل کټ‌تای د‌ی‌ی ۱۹۳۰دا هیتلر بانگی کردوو و نام‌ی‌کی ل‌برازاک‌ی، ولیام پاتریک هیتلر پیشان داو (کو‌ی ز‌براک‌ی باوکی، ک‌ب‌ماو‌ی‌کی ک‌م‌ل‌و کات‌دا ز‌واجی ل‌گ‌گ‌گ‌ژن‌کی ئیرل‌ندی کردوو و ناوی خ‌ی ل‌فیله‌لم‌و گ‌گ‌یو ب‌ف‌رمی ئینگلیزی ولیام)، ک‌ه‌ش‌ی ئ‌و د‌کات ک‌م‌ټټ‌حیکای‌ت‌ک د‌ربار‌ی پ‌شین‌ی هیتلر ب‌او د‌کات‌و ک‌«خو‌نی جوو ب‌د‌مار‌کانیدا د‌ت و د‌چ‌ت». فرانک د‌ټټ‌ت هیتلر پ‌یگوتووم جار‌کی دیک‌ ب‌گ و یش‌ی خ‌زان‌ک‌یدا ب‌وات‌ خوار‌و، فرانک د‌ټټ‌ت ه‌ند‌ک زانیاری د‌ست‌ک‌وتوو ک‌ن‌کی هیتلر ماریا ئانا شیکلبورگ‌ر کات‌ک وک‌چ‌ستل‌ن‌ر ل‌خ‌زان‌کی جوو ب‌ناوی فرانکن‌برگ‌ر ل‌شاری گراتز ل‌ن‌مسا خزم‌تی کردوو، کو‌ک‌ی، ئ‌لی‌س، واتا باوکی هیتلر، ل‌یداک‌وو. ه‌رو‌ها د‌ټټ‌ت فرانکن‌برگ‌ر ن‌ک ت‌نها مووچ‌ی ماریا ئانا، ب‌کو پار‌یان ب‌مندا ک‌ش، ئ‌لی‌س، ب‌یو‌ت‌و. فرانک د‌ټټ‌ت هیتلر پ‌یگوتوو ک‌د‌زان‌ت باوکی و داپیر‌ی گووتوویا ن‌باپیر‌ی ب‌هیچ ج‌ر‌ک جوو ن‌بوو، ب‌ټ‌ام ل‌ب‌رئ‌و‌ی داپیر‌ی و م‌ردی دواتری ز‌ر ه‌ژاربوون، ناچاربوون لای خ‌زان‌کی جوو کارب‌کن، خ‌زان‌ جوو ک‌ش وک‌ب‌ز‌یی پار‌یان پ‌داون [۵]. یاخود ب‌گو‌ر‌ی د‌نگ‌کان، د‌کر‌ت ن‌کی هیتلر «ب‌ناش‌رعیی مندا‌ی ل‌جوو‌یک بوو ب‌ت».

ل‌استیدا حیکای‌ت‌ک‌ی هانس فرانک دواي ج‌نگ ل‌ناو‌استی د‌ی‌ی ۱۹۵۰دا ب‌فراوانی ب‌اوکرای‌و، ی‌ک‌ک ل‌ه‌کار س‌ر‌کی‌کانیش، ئ‌مانیا ناچاروو خ‌ی بونیاد بن‌ت‌و، ب‌ئ‌م م‌ب‌ست‌ش پ‌ویستی ب‌و ه‌بوو ب‌ش‌کی ز‌ر ل‌ب‌رپرس و بیر‌کرات و ف‌رمان‌ب‌ر و س‌رباز و ئ‌فس‌ر نازی‌کان ل‌د‌و‌ت‌دا دابم‌زر‌ن‌ت‌و، ب‌ئ‌م م‌ب‌ست‌ش پ‌ویستی ب‌و ه‌بوو ک‌ی گونا‌ه‌کان ب‌ک‌س‌ک ه‌واس‌ت و ئاب‌ووی خ‌ی پ‌ب‌ک‌ت‌و، باشت‌رین ب‌ژارد هیتلر خ‌ی بوو، ب‌ئ‌ریست‌کرات و ک‌نز‌رفاتیف‌ ئ‌مانی‌کان هیتلر‌کی ه‌ژار ل‌خ‌زان‌کی خزم‌ت‌کاری ن‌مسای‌و، ق‌چ‌کی قوربانیی ئاسان بوو. ب‌ټ‌ام ل‌استیدا ئ‌گ‌ر ب‌وردی م‌ژووی خ‌زان‌ جوو‌کانی شاری گراتز ه‌ب‌گرین‌و ل‌ن‌مسا و ل‌شار‌ک‌دا هیچ ت‌مار‌ک نیی ب‌هیچ ش‌و‌یک پ‌شتیوانی ل‌ه‌بوونی خ‌زان‌ک ب‌ناوی فرانکن‌برگ‌ر بکات، ب‌دیاریکراویش ل‌وسا‌ی ئ‌لی‌سی ت‌دا ل‌دایک‌وو، خ‌زان‌ک ب‌و ناو بوونی ن‌بوو. ل‌استیدا هیچ خ‌زان‌کی جول‌ک‌ک ل‌س‌رتاپای ناوچ‌ی سیت‌ریا ل‌و س‌رد‌م‌دا بوونی ن‌بوو، ب‌کو تا ک‌تای‌کانی د‌ی‌ی ۱۸۶۰ و س‌ر‌تای ۱۸۷۰ هیچ جوو‌یک ب‌گو‌ر‌ی

ياسای نـمسا گـځی پـنـدراو لـو ناوچـی نـیشتـجـ بـتـ، خـزانـک
 بـناوی فرانکرایتـر (نـک فرانکنـبرگـر) لـ گراتز دـژيان، بـم
 جوو نـبوون. تـنـانـت هـیچ بـگـځـیـک بوونی نییـ بیسـلمـنـت ماریا
 ئانا هـرگیز شاری گراتزی بینبـت. هـیچ نامـ و بـگـځـیـک
 تـمارکراو بوونی نییـ پیشانی بدات ماریا ئانا پـیوـندی بـ
 فرانکنـبرگ یان فرانکنـایتـر و هـبوو بـت. ئـو ئـفسانـیـی دـت
 ئـلیـس لـ فرانکنـبرگی جوو لـدایکبوو، بـم نام لـ ئـسـدا ناوی
 فرانکنـایتـر، ئـوکا تـی ئـلیـس لـدایکبوو، فرانکنـایتـر تـنـها
 تـمـنی دـ ساـمان بوو (ئـم تـمار مـژوویـ ساختانـی هانس فرانک
 دروستی کردوون، ئـگـر بـگـځـیـک نـرنـد و بـ ناو سیاقی مـژووی خـیان،
 زـر بـسانای بـدر دـخرنـد و). تـنـانـت ئـو بانگـشـی هانس
 فرانک کاتـک پووچـ دـبـت و کـ دـت هیتلـر لـ داپیرـی و
 حیکایـتی خزمـتکار بوونی لـ ماـ جوو کـ بیستوو، ماریا ئانا ساـی
 ۱۸۴۷ مردوو، لـ کاتـکدا هیتلـر لـ ۱۸۸۹ لـدایکبوو، چل و دوو سا
 پـش لـدایکبوونی ئـدلف مردوو.

تـنـانـت ئـو شـگومانـهـگر کـ فرانک باس لـ گـیشتنی نامـکـی
 پاتریک بـ هیتلـر دـکات، فرانک فـت هیتلـر پـی گوتوو نامـ
 هـشـامـزکـی لـ ۱۹۳۰ پـگـیشتوو، لـ کاتـکدا پاتریک تا
 دیسـمـبری ۱۹۳۸ لـ ئـمانای نازی ماو تـو، چـن دـکرت و
 تـدـچـت هـشـمـیـک هـند گـور لـ اوـژکار کـی ئـمانیا، ژيانی
 هـشـمـیـی نـخات مـترسیـو و تـنـانـت ئازادانـش وـاتـک
 جـبـت؟ بـکورتیی باپیر و داپیرـی هیتلـر هـرشتـک بوو بـتن، جوو
 نـبوون. وـک باسکرا، بـکورتیی: بـجوودانانی هیتلـر خزمـت بـ
 ئایدیـلـژيای کـنـپارـزی ئـمانی دـکات بـ خـپاککردنـوی لـو
 تاوانـ گـورـی لـ مـژوودا ئـنجامی داو و هـروـها نیگایـکی
 کـمیش بـس تا تـبـگـین سـرگی لافـقی وـزیری دـر و، قسـیـکی
 گـمزان و کاردانـوی کی ساویلکانـی بـرانـر ئیسرائیل ئـنجام
 داو و خودی قسـک، یشـیـکی قووـی دژـجوا یـتی هـی.

نووسینی: پـش و محـمـد

سـرچاوـکان

1. Ernst Nolte, Der europäische Bürgerkrieg 1917–1945: Nationalsozialismus und Bolschewismus, Propyläen-Verlag, Frankfurt am Main, 1988.
2. August Kubizek, Adolf Hitler. Mein Jugendfreund, Graz (1953), 5th edn 1989, 50.

- Rudolf Koppensteiner (ed.), Die Ahnentafel des Führers, .3
.Leipzig, 1937, 39-44
- Werner Maser, Hitler: Legend, Myth and Reality, .4
.Harpercollins College Div, 1975, pp.12-15
- Hans Frank, Im Angesicht des Galgens, Munich/Gräfelfing, .5
.1953, 330-31

ئایا دکرکت ئم سیستم ل گای ریفرم و چاکبرکت؟... زاهیر باهیر

پیش هاتن سەر باسەکە د بکت ئو بۆم بە هەزاران پەرتووک و تووژین و وتار ل سەر ئم باب تە نووسراون و بە دیک هاش بوانامی دکتاری ل سەر و رگراو. ل بەر ئو ئم نووین نەنگ گای زامەندی گەلەکت، بە دنیاییش و مایە قەناعەتکردن بە هیچ کەسەکش نییە بۆم دکرکت پرسیار لای خوێنەر بوروژنەت.

هەمیشە سە جەر تەوانینی جیاواز هەبوو بەرانبەر بە سیستمی مەوجود. تەوانینی یەکەم کە تەوانینەکی باو و سەردەمیانیە نوێنەرایەتی ئو کەس و لایەنانە دکتە گەلەکارییەت دکتەو و ئادەستی سیستمەکە بوون. تەوانینی دووەم دزانن کە ئم سیستمەکەم و کۆی هەی و بۆم تا ئستا ئم باشترین سیستمەکە لای ئمان کە بەشەریەت بە خەییو دیو. بە ئمان دکرکت بە بەردەوامی ل نەو هەناوی خەیدا ریفەربکرەت و باشتر بێت. بە ئمەش باوێان بە هەبژاردن و گروپی فشاریی و جەر چالاکییە چاکسازییەکان هەی، کە دتوانین ناوی لایەنی ریفەرمیستیان لێن. لایەنی سەیم کە کەمایەتیەکی زەر کەمن و ل لایەن زەین و بەگ و پاساوێکانیان تەدکرەت و، ئمانەش ئو کەس و لایەنانە کە باوێان بە گەلەکاریی سەرکە/ بۆتیی واتە هەتەکانەنی تەواوی سیستمەکە و گەینی بە سیستمەکە کەمەمی ناچیانەتی و ناپلە بەندی.

من خٲم لٲ لايٲن و كٲمٲٲٲى سٲٲٲى مډا دٲ بينمٲوٲ. ٲٲ ننگٲ نٲ توانم جٲگرٲوٲ يٲكى دروست بخٲمٲ بٲردٲمى هٲ موو ئارگويمٲ نيتكٲ ران چونكٲ كٲسكٲ نيٲٲ كٲ بتوانٲت گوزارشت لٲ كٲمٲٲى ئايندٲ بكت جگٲ لٲ پٲشبينى ئوٲى كٲ مرٲقا يٲتى ناكړٲت هٲ تا هٲ تايٲ لٲ ساي ئٲم سيستمٲ مډا ژيان بكت بٲ يٲفٲ رميز ئيسٲ اح ناكړٲت. بٲٲام دٲ توانم بٲ بٲٲگٲو بٲ ئامارٲوٲ گوزارشت لٲ باش و خراپى كٲمٲٲ و سيستمٲمى سٲردٲم بكمٲ .

هاوكا تيش گرانٲ بٲ من كٲ قسٲ لٲسٲر بارودٲخى كٲمٲٲا يٲتى وٲا تانى ديكٲى ٲٲژئاوا و ئٲمٲريكا و كٲنډٲ بكمٲم، بٲٲام بٲ قسٲ لٲسٲر بریتانیا گرفتٲكٲ لٲوډا نابینم.

بریتانیا كٲ خاوٲنى يٲكٲم شٲٲشى پيشٲسازى و دايكى سيستمٲمى پٲٲٲلٲمانى جيهانى و يٲكٲكٲ لٲ وٲا تٲ گٲوٲركان كٲ كٲٲٲ نايى گٲلٲكٲ و ٲات و نٲتٲوٲى كردووٲ ، هٲر ئاواش دووم يا سٲٲٲم وٲا تى ئٲوړوپا و شٲشٲم وٲا تى دونيا يٲٲ لٲ دٲوٲٲمٲ ندى و پٲشكٲوتنى پيشٲسازيٲوٲ، دٲكړٲت نموونٲى زيندوو و واقعيمان بداتٲ دٲست لٲ ژيانى كٲمٲٲٲكٲى و ئاراستٲو بٲردٲوامبوونٲىوٲ.

من لٲم نوسينډا هٲوٲدٲدٲم زٲرٲكٲ لٲ لايٲنٲكان و دٲزگٲ خزمٲتگوزاريٲكان و ژيانى خٲٲكٲكٲى هٲر زٲر بٲ كورتى بٲ ئامار و بٲٲگٲوٲ بخٲمٲ بٲردٲم ئٲوانٲى كٲ ئٲم وتارٲ دٲبينن تاكو، گٲر بيا نٲوٲت، ژيان لٲ ساي سيستمٲمٲكٲدا وٲكو خى ببينن.

يٲكٲم: ژيان بٲ گشتى لٲ بریتانیا: ژيان لٲرٲ ٲٲژ بٲ ٲٲژ گران و گرانتر دٲبٲت . گرانيٲكٲ كٲ بریتانیا لٲ دواى حٲفتاكانٲوٲ و هٲندكٲ لٲ توٲٲژرٲوانى بوارى ئابورى دٲٲٲن لٲ دواى جٲنگى جيهانى دووهٲمٲوٲ، ئٲم وٲا تٲ نٲيډيوٲ بٲ خٲيٲوٲ. من لٲ زٲرٲكٲ لٲ پٲستٲ فٲيسبووكيٲكانما و لٲ نوسينډكانى ديكٲمډا باسم كردووٲ. كٲلٲنى نٲوانى سٲرما يٲداران، سامانداران لٲگٲٲ خٲٲكٲكٲى تردا لٲ گٲوٲرٲبوندا يٲٲ، داهاتى خٲٲكى لٲ داكشاندابووٲ زٲر لٲ پٲش شٲٲى وٲسيا و ئٲكرانياوٲ. پٲش شٲٲكٲ بانقى ناوٲندى بریتانیا ٲايگٲياند كٲ لٲ ساي 2023 دا داهاتى خٲٲكى دٲگٲٲٲٲوٲ ٲادٲى داهاتى سايانى پٲش 2010 وٲ، واتٲ پٲش قٲيرانٲ دارايٲكٲ. بى گومان لٲ ئٲستادا دٲتوانين بٲٲٲين بٲ هٲى ئٲم جٲنگٲوٲ لٲ ساي 2023 دا ئٲمٲ وونادات. هٲندكٲ لٲ ئابووريناسٲكان دٲٲٲن لٲ ساي 2030 دا داهات بٲ داهاتى پٲشس سٲردٲمى قٲيرانى دارايى 2008 ٲٲكدٲبٲٲوٲ.

بٲ گوٲرٲى ٲا پٲرتٲكى ئٲم ٲٲژانٲ كٲ ٲا پرسى لٲسٲر كراوٲ لٲ بریتانیا 2 مليٲن خٲٲكى پٲگٲيشتوو [ٲوشد] ناتوانن كٲ هٲموو ٲٲژكٲ

خواردن بخان به هې گرانیه و، وات هېر له 7 کسې وشه یکه کس .
نم گرت له مانگی جنيواری ن مسالو به بهی له سدا 57
زیادی کردو .

و زیرکان به حلی نهم بارودخ ناهموار چار ساری سیر سیریان
پید به نمون و زیری هاتوچ پشنیاری ن و دکات که پشکینی
سالانی سار ببت هېر دوو سا جارک گوايه نهم به هېر
سار یار یکه 23 پاوند دگگیت و، به گويدان پرسی سلامتی
گابانی هموان. و زیری پرورد، ن دیم زهاوی، که کورد
پشنیاری ن وی کردو که سالك زووتر مندا له قوتابخانه
و رگيرت و تهمنی چوون قوتابخانه نزمبکرت و، گوايه نهم
پاری سالكی داین و داینگا به دایکان و باوکان دگگیت و.
له سالی 2010 و تا کو نستا حکومت به بهی له سدا 60 بودجی
شار وانی کانی کمکردت و نهمش بوو ت هې داخستنی سمنتاری
گنجان، کتبخانه گشتیه کان، کمکردن وی پاس له کاییه کان و
گگینی ن ویان، کارایی له سار ریسایکلین داناو هروها له سار
هونر و کولتوریش.

کله ننی نوانی تو نژادی دسته بزر [نلیت] و کرکاران به
ادیه کی نکجار زر فراوانتر بوو. به گوهری تو نژیند و یکه و
اپرسییه که سالك زیاتر پش له نستا کراو ژماری ج
به جگه رانی ه نده که کمپانیکان [به و بهرر گورکان] که
350 کس بهی موچیان 53 جار زیاتر له کرکار کی ناسای. له
ژماریه 43 به و بهریان موچیان 100 جار زیاتر له کرکار کی
ناسای. موچی سالیان له 15.5 ملین پاوند و تا دت سار 8
ملین، ن ویان که موچی له وانی دیکه زیاتر ج به جکاری
کمپانیای ن ستر زینیکه-یه.

دوو م: وز و سوو تهمنی: غاز و کار با و به نزن و گازیل به گشتی
له هموو ن وروپا به ربوون ت و به نام له بریتانیا به ادیه که
که جگای باو نی. له سار تای مانگی نیسان و غاز به نژی له
سدا 54 چوت سار و له مانگی نکت به ریشدا دوو بار
سرد که و ت و له بر ن وی که به یار که حکومت له سار دانانی
نرخه غاز به سار دچت و ن و کات کمپانیکان له به رزکردن ویدا
ناراد دبن. نهم له کات کدا که به گوهری اپرتیه کی نهم چند
نژ که مپانیای پیتر لی بریتانی له ماوی 3 مانگی یکه می
ن مسالدا 5 ملیار پاوندی قازانج کردو که دووقاتی سالی
پشو به هممان ماو، 3 مانگ. هېر ناواش کمپانیای ' شیش' ش
به هممان ماو 7.3 ملیار پاوندی قازانج کردو. نرخه به نزن و

گازیل له ماوې ئم دوو مانگه دا 30 پښ زیادی کردوو .

استه بشکې گرانېوونې ئمانه و سړاپای په داوېستیې کان هاتنه درېوې بریتانیا له یکهتې ئوروپا و بوونې شکه و برده وامبوونې. بام له استیدا ئوانه ش نه بوايې ژیان سانه سخته دت . هئاوسانی پار له مانگی ئازاردا له سدا 7 بوو که زیاتره له 30 سا له موبه و وا په شبنی دت که له مانگی ئکنه برده سرتکه ووت به له سدا 10. هموو ئمان لانی کم داهاتی سانه ی خزانکه کی ئاسای به بهی 1500 پاوند داب زاندوو.

استیېک هیه که تری به کاری زه نزمه بام ئوه به هی ئوه ویه که خکه کی زه ناچارن کارک بکن که کرکیان له خوار لایه نی که می کرکه ویه، نزیکی ملیه نه که سیش وای کارکردنیان بام موچه یان ئوه نده نزمه به یارمه تی سنده ترکانی خواردن به شینه و دژین. ئمه جگه له وې که زیاتره له یکه ملیه و نیو له وانې که کار دکن له سرت سیستمی زیه که تراکت-ن وات به گرېستی و هیچ جره مافه کیان له پارې نه خشی و نه خشی منداکیان و هیدیه و خان نشینی و نیه ، هموو چرکه یه کیش خاونه کار به هی دری بکات و ئمه کاری په دکات و بیانی نایه ووت. هاوکاتیش خکه کی زه خیان ته مار کردوو که کار به خیان دکن تاکو له فشار و هراسا نکردنی دزگی سشیال زگاریان بهت و هیچ نه بهت یکه دوو دانیه له و بیمانه کی که وری دگرن برده وام بهت.

سپم : بهشی تدروستی: له ماوې ئم 30 سا ی دوایدا هموو کارئاساییه به کردنه وې خسته خان و عیادی تایبته کراوه تا ادی فرام شکردنی هنده که بشیان. هنده که له بشکانی خسته خان کانی و کو بهشی چار ساری کتوپه و بهشی مندا بوون که کاتی خی له هموو خسته خان یکه دا هبوون ئوه چه ند سا که که هر به س خسته خان یکه له و بهشانی تدایه . بهشی ئیسعاف و فریاکوتن کرتی دوه وتی و کرتی تایبته به هاوبهشی ببه وې دبه. کرتی تایبته له مده پار یه کی خیا به دت ده نه. له سرت و 6 ملیه که س له ئینگله نده ، له لیستی چاوه وانی خسته خان دان به و رگرتنی چار سرت. خسته خان کان نزیکه ی 5 هه زار دکت و 40 هه زار نرسی دیکه یان په ویسته. زه جار نه خش له بهشی نیمه رجنسی 24 کاژ و هنده که جاریش 48 کاژر چاوه روان دتات تاکو بگو زرت و به قاوشه کان ، هنده کیش که داوای ئیسعاف دکن چه ند سعاته که چاوه انی دکن تا ئیسعاف دتات.

لښواری دانسازیشدا ورځد ورد لښوای حکومتی موحافیزین و حکومتی لښوایردا زړړک لښوای عیادکان کران کښرتی تایبته. لښوای پارلوی زیاتر لښوای 2000 دکترری ددان کښرتی دښواییان بډههلاو ، ژمارلایان 23,733 دکتر بوو لښوای کتایی سالی 2020 و دابزیو بډ 21,544 . لښوای ئستادا وا خښواییراو کډ 4 ملین کښ لښوای بریتانیا بډ دکترری ددان. لښوای هندک ناوچدا بډ 100,000 کښ تنها 32 دکترری ددان هډی.

چوارم: پرسى خانووبډ و بډ جڼگا و ښوگایى: کښوای خانووبډ و بډ جڼگایى و بډ ښوگایى لښوای سالی 1979 و کډ مارگرت تاجتر هات سږ حوکم ئم گرفت لښوای گډوربوون و فراوانبوودای . هډکاری سږکی بډ ئم دښوستانکردنی ژمارلای خانوی تډاو بوو لښوای لاین حکومتی موحافیزینو، هاوکاتیش تاجتر یډک لښوای یفډرمانی کډ کردی سیاستی Right to Buy بوو وات مافی کښین. بډ پیادکردنی ئم سیاست تډ ئو کښسانی کډ لښوای خانوکانی شاروانی و خانوکانی جڼمعییکانی خانووبډدا دژبیان، مافی کښینی خانو کښیان پډارا بډ داشکاندن 15 هژار پاوډندی ئو کات . لښوای سالی 2015 دا ئم بر پارلوی وات خښات بډرزبوو و بډ 50 هژار پاوډند. بډ گومان ئم سیاست تډ نډ هډر وای کرد کډ ژمارلای ئو خانوان کډمبډتو و سږری دښتکوتنیان بډت سږرو و بډکو ئم دانیشتوانی خانووکان بوون خاوان خانوو و بډستنیو و بډ خاوانکارو کډ ل کاتی مانگرتندا جاران یډک جار بیریان لډکردبډتو ئستا دډت جڼد جارک بیر لښوای مانگرتن بډنډو چونک بډ مانگرتنیان یانی بډ پارلیان ، ئم ش یانی نډدانی سلفی عډقار کښیان بډ نډدانیشی ل لاین بانقو دښت بډسږ خانوو کډدا دگیرا. هاوکاتیش بانقی پډ دډوومډندر کرد بډ هډنانی سلفو وډرگری زیاتر بډ کښینی خانووکانیان.

بډ گومان هډکاری دیکش هډن بډ ئم هډر وډکو کډمکډنډوای بیمی خانوو کډ لښوای کاتکدا دانیشتوان کاریان بډرډای، هاتنی خښکی زډر بډ ئم وډات و کښینی خانوویکی زډر لښوای لاین نډ هډر دډوومډندکانی ناوځ بډکو دډوومډندکانی شوډنکانی تریشو و وډکو دډوومډندکانی وډاتانی کډنداو. ئم مان هډموی کارایی خډ لښوای زیادکردنی کښسانی بډ خانوو و ئوانی کډ لښوای شقامکان شو و ډډ بډسږ دډن دانا. بډ گوډری اپډرتکی نو ډډژلی ئوانی کډ لښوای شقامکان دژین لښوای سالی 2010 و تا ئمسا بډ ډډژلی لښوای سډدا 38 زیادی کردوو.

پنجم: منداوان ل ساي حوكمي ليبرايدا: ل م كم م م م ناو م د نيپ دا منداوان و ژناني ت نهايا [وات ه ر خي ل ت ك منداوان كا نيدا د ژي] و كم مئ ندامان و خان نشينان گ و ر ترين باج د دن. ل ل ر ب گ و ر ي ا پ ر تي ف ر م ي ن ز ي ك ي 3 ملي ن مندا ل ه ژاريدا د ژين ، ب ه اتني ئ مسايش 350 ه زار مندا ي دي ك ل و ليست دا ناو نو سكران . خراپي ژيان و گ ر م و ك ش كاني، ژياني خ زاني ه و و شان د ت و و ئيدما نبووني ز ر ك ب ماد ه ش ب ر كان و خراپ مام ك ر دني منداوان تا ا د ي لاق ي جنسي ك ب ش ك ي ل لاي ن خودي خ زان ك و د و ر و ب ر ن ز ي ك ك ي ا ن و و ي ، ه م و ئ م ا ن و ا ي ك ر د و و ك ز ر ك ل م منداوان ك ژياني ك ي ز ر خراپيان ه ي يا خود مام ي خراپيان ل گ دا د ك ر ت ب ر ن ب ش خ ز م ت گ و ز ا ر ي س ش يال يا خود شو ي ب ئا گ ا بوون ل منداوان . ب م م ه ن د ك ل م منداوان ل ت م م ن ي م ر د م ن د ا پ ي ا ن د ا و و ب و ي گ ر ف ت ي گ و ر ي و و ك و م ا د ه ش ب ر كان و ش و چ ق و و شان د ن د ب ن و ئي ت ر د ن ر ن ش و ن د ك ك پ ي د ي ن Custody [ب ش ئا گ ا ل ب و و ن - ي ع ا ي] ه م ب گ و ر ك ر د ن و ه م ب پ ر و ر د ك ر د ن ي ش يان ب ز گ ا ر ك ر د ن يان ل و گ ر ف ت ا ن ي ك ه ي ا ن .

ب گ و ر ي ر ا پ ر تي د ي و ا ن ي م ح ا س ب ي ن ي ش ت م ا ن ي [The National Audit Office] ك ل س ا ي 2021 د ر ي ك ر د د ت ن ي و ي ل س دا 53 ئ و منداوان ي ك ب ش ي ك س ت د ي ن ل گ ر و پ ئي ت ن ي ك ي ي ك ا ن . پ ش ب ي ن ي ئ و د ك ر ت ك ژ م ا ر ي ئ و ا ن ي ك ل ك س ت د ي ن ل س ا ي 2024 د و و ق ا ت ب ب ت و .

ه ف ت ن ي ل ش ا ر ك ل ش ا ر ك ا ن ي ب ر ي ت ا ن ي ا چ ن د ه ا ك س ب چ ق يا خود گ و ل ن ك و ژ ر ن ل ژ ن و گ ن ج و ت ا د ك ا ت پ ي ر پ ي ا و و پ ي ر ا ژ ن ، ب ش ك ل م ا ن م ر د م ن د ا ن ك ب ه ي ك ل ه ك ا ر ك ا ن ئ ا و ن ل م ا د ه ش ب ر ك ا ن و و ل ل ا ي ن گ و و ر ك ا ن ي د ل و و ق ا چ ا خ ي ئ و م ا د ا ن ، ئ و م ن د ا ن ب ك ا ر د ه ن ر ن . ب گ و ر ي ئ ا م ا ر ك ي ن و ت ا و ا ن ك ر د ن ب ئ ا ژ ي ل س دا 14 س ر ك و ت و و . ك و ش ت ن ي ژ ن ا ن ل ل ا ي ن م ر د و ب ر ا د ر و ك س ا ن ي ن ا س ي ا و ي ا ن و و و د ا و و ك ك ه ف ت ا ن ل ا ن ي ك م د و و ژ ن د ب ن ق و ر ب ا ن ي .

ش ش م : د ي م ك ر ا ت ي و ئ ا ز ا د ي : ك ب ا س ل د ي م ك ر ا ت ي د ك ر ت و ا د ز ا ن ر ت ه ر ه م و و د ز گ ك ا ن ل ه م و و ب و ا ر ك ا ن د ا ب ه ب ز ا ر د ن ب م ل ا س ت ي د ا ئ و ه ب ز ا R D ن ت نها ب ئ ن د ا م پ ر ل م ا ن و ئ ن د ا م ا ن ي ش ا ر و ا ن ي ي ك ن ن و ن د ر ا ي ي ت ي گ ل د ك ن و ن ن و ن د ر ا ي ي ت ي ك م م ن ت ي ي ك ب ك و ن و ن د ر ا ي ي ت ي د ن گ د ر ا ن د ك ن . ئ و ي ك گ ر ن گ ب ه ي چ ش و و ي ك د ن گ ي ل س ر ن ا D ر ت ك ئ و ي ش

ئەو سیاسەت سەرکیانەیی کە حکومەت دیکشەت بە نموونە لێ دروستکردنی شە و داگیرکردنی وڵاتانی دیک، بەین و کەمکردنەوی بیمکان، فرشتنی خانووەکانی شارەوانی، دانانی یاساو یاساکان، کەمکردنەو و زیادکردنی باج و دانانی ھاوژکارەکانیان. لێ لایەکی تریشەو دانانی دادوەر و سەرکی پەلیس و دزگە سیخووییەکان و سەرکی بانق و بۆیووبەر گۆرەکانی کەمپانیاکان و دزگەکانی دیک بە دنگدان نییە.

سەبارەت بە ئازادی-ش لەم وڵاتەدا هیچ جەر ئازادییەکی نییە کە کاراییەکی کەم لەسەر سیاسەتی دۆوڵەت دابنەت تەنانەت ئەو گروپە فشاریانەش کە دروستدەبن بە ھەموو شەوویەک لەژێر چاودەری پەلیس و دزگەیی سیخوریدان. پەلیس لەم وڵاتەدا دسەلاتی رەھای ھەیە، ئازادی نییە لێ خەپشانەدان و پرتەست و مانگرتندا. کەسە چالاکە نقابیەکان یا چەپەکان و سەشیالیست و ئێنارکستەکان لەژێر چاودەری سەر و مەیی پەلیسەکان لە کات داواکردنی ئیش دا یاخود گواستەو بە ئیشەکی تر شوونی کاری تازە بەھەی پەلیسەو کونییە کەسەکی لێ لایە و بۆ شەوویەش ئەو کەسە لێ وەرگرتنی کارە کە مەحروم دەبەت.

ھەر لە سەرەتای حەفتاکانی سەدەیی پەشووەو بە نزیکەی 40 سا زیاتر دزگە سیخووییەکان و پەلیس چاودەری 1150 گری چەپەکان کردوو و چوونەت ناویانەو. لەم ماوەیدا 131 پەلیس تەکەھاوی گروپەکانی ژینگە و چەپەکان و ئێنارکیستەکان بوون بە سیخوویکردن بەسەریانەو. ئەمەش لە سەرەتای ئەم چەرخەو دەرکەوت و ئەستا پاش داوا قەیدکردنی ئەو کچە گەنجانەیی کە پەیان ھەبەخەتەکان و منداڵیان لەدروستکردن و دواتر خەیان وە کرد، لە سەریان لە پارکەو لێپرسینەو و لێگە پەلیس و بێپرسانیان بە ئەم مەسەلەیی دەرکەت. ھەشتا ئەو لێکەبەینەو بەردەوام و دووبارە بە بەشەکی دیکەیان لە ئێژی سە شەمەو، 09/05/ و لێکەبەینەو دەرستی بەکردەتەو.

من پەشتەر بە دەییەھا بەبەگ و ئامارەو بە وتار و پەستی فەیسبۆکی ئەمەم خستەت بەردەم خوەنەر.

حەوتەم: گەندەیی و سەوایی [فەزیحە]: ئەو گەندەییە کە لەم وڵاتەدا ھەیە وەرای ھەبوونی میدیا و سەشیال میدیا یەکی چالاک و لایەن و دزگەیی و چەدگ و ھەشیاری خەبەرکە لەم وڵاتەدا ھەیە، رەنگە ئەم گەندەییە ھەر لە وڵاتەدا ھەبەت کە کاتی خەیی کەبەنی بریتانیای عوزما بوون وەک عێراق و پاکستان و ھیندستان و نایجیریا و ... بەبەم تەھا جیاوازییە کە لێر و لەو بە

ياسا ييکردنی دزی و گڼندښيښه به ناوی کردنی له بي-يو. من له سم
رئسم له سالی 2011 دا وتارکي دوور و درېژم نوسی بهام له و
کاتو و گڼندښيښه کان زیاتری کردو و نهک که متر و کو که ینی خپل
مليکه که حیزبه کان به تایبه تی حیزبی موحافزین که سم کان
هډه بژرته، که ینی پله نه به و Sir خاتوون / خانم و پای ی
حکوم یی، و ډگرنتی که نترکت و قنتررات ، به تایبه تی له و کاتو و ی
که پتهای که رنه ساری هډه داو به د یه ها نه به وچوون و گڼندښه له
حکومت د ډرکه وتوو.

هڅته م : پرسې ژینگه: باو نه ناکم که س به توان ته به ډگرپی له
سم لام ته ژینگه که سم لام ته یی هډه موو گیانه بهر و زیند و ډرکه به
مر فیش و له سالی نه م سیستم و د و نه کان یی و له هیچ شو ینی
نه م دونیا په دا بکات و ژینگه ش پار لخوا بهت . ووداو سروش ته کان ی
و کو س ډرکه وتنی پله ی ډگرپی تا اده ی ناگرکه وتنه و و وشک کردنی
هډه موو شته و کو چنه پار که له کوردستان دا ویدا ، لافاو و ته فان
وداو کن که به به ډرکه وامی وود د نه و سا له دوا ی سا زیاتر و به
د وامتر وود د نه. باو نه ناکم که سم که به ته نکو ی له م بکات .
نه م بارود خپل مر ف کرد نه خوا کرد، س ډرکه نجامی سیستم
چیان یی و با اده ستی و س ډرو پی و بز نس و د و ته ناتوان ته
لغاوی بز نس و ته ماحی که که زیاتری س رمایه بکات و ژمار ی
سامان داران م حه بکات و له بری زیاتر کردنیان .

نه نجا مگیری

من له ډر دا له و که سان ډر سیار د که م که له م و ته و و کو نه م
و ته دا د نه که نه ډگر نه م هډه موو گیرو گرفت ی هډه بهت و سا به
سا یش خراپتر د بیت نایا د کر ته نوم ده ی نایند ی باشتی لیبه یت؟
دوا ی نه و ش له و کاتو و ی که من له م و ته دا د نه م فرمانداری هډه
سم حیزبه س ډر که یی که : پارتی موحافزین ، پارتی کر کاران
[له بهر] پارتی لیبرال دیم کرات هډه موویانمان ینی له گڼ
پارتی س وزی نه مان ی که جیرال د ش ډه ی س ډر که ی پارتی س وزی نه و
بوو چانس لار، نه ستا س ډر که ی پر نه ی Nord Stream نه ندام که چالاکی
به ردی Gazprom یش. است 'پارتی کر کاران' له [بریتانیا] که
هاته س ډر حوکم چنه د یف ډرم که کردو و و کو زیاد کردنی بیم ی
مندا نه و دانانی ج ډر که دیک له بیم به هاوکاری زیاتری نه وان ی
پو یستیان په تی و به رز کردنه و ی به که که م له داهاتی خان نشینان
بهام هاوکا تیش س سیت می کاری هاو به شی که رتی د و ته و که رتی
تایبه تی دانا ، فر شتی خانو که کای شار وانی زیاتر کرد ، به پشته

دې واک ته ئېرې ئېم-ريکا شپې ئېفغانستان کرد و عراقی داگیرکرد، م-نحې قوتابییانی زانکې ی بې و کردی بې ق-رز جگې لې ت-ژا-کې ز-ر ک-م ک- د-ک-ت بې ب-لاش زانکې ت-واو بک-ن. ق-رزی قوتابییانی زانکې ک- سا-ان- لې 9 ه-زار پاو-ند-و د-سیتپید-کات پار-ی-کې ئ-کجار ز-ر ک- ب-کیان تا ک-تایی ژیانیان ئ-نگې ن-توانن ئ-و پار-ی- بد-ن-و.

با واز لې ه-موو ئ-و ئامار و ئامازان- ک- من ل-م وتار-دا پ-نام بې بردوون به-ن-ن و بیان-ین- سا-ب-ت-ی خ-و-و و پشتی پ-ن-ب-ستین ، ب-ام ح-قیق-ت-ک ه-ی- ، واقع-ک ه-ی- و ت-رجوم-ی ژیانیا-ی ک-م- د-کات ک- سا- بې سا- بارود-خی بژ-وی و سیاس-ی و ک-م-ای-تمییان خراپتر د-ب-ت. من نام-و-ت لیستی ئ-وان- بک-م چونکې ه-موومان ئ-و لې ژيانا د-بینن. ب-ام د-ک-ت پرسیار-کې دیک- بک-ین ه-ر ل-و واقع-و-، گ-ر ژيانی خ-و-کې باشتربووب-ت بې ت-پ-ینی 12 سایې ب-ق ک- 3 ه-بژاردنی گشتی ب-و-کرد و پاش فشار-کې ز-ری گروپ- فشاری-کانیش ئ-ی ب-چی لې ه-لېژاردنی ئ-ندامانی شار-ونیی-کانی ب-ژی 5 ی ئ-م مانگې [ئیار] د-نگد-ر سزای حیزبی حاکمیان دا نزیک-ی 400 کورسیان ل-د-ست چوو؟ ب-ی-ی خ-و-کې بې ه-و-و ئ-م-یان کردب-ت؟ یاخود بې ع-ق- بووب-تن و ه-ستیان بې باشبوونی ژیانیان ن-کردب-ت پاش ت-پ-ربوونی ئ-م ه-موو سا-و-؟ ب-چی خ-و-ک بې ب-رد-وامی ل-س-ر ش-قام-کانن سا-بار-ت بې پرسى ژینگ- ، ئازادی ، کوژرانی ژنان ، قورسبوونی ژیان ، چاکسازی ل- خ-ست-خان- و قوتابخان-کان، خانوو ب-ر- و بې ج-گا و ب-گای-..؟ حوکم-انانی بریتانی ن-ک ه-ر لې باشکردنی ژیانیا هاوو-اتیانیا نا شکستیان ه-نا ب-کو لې سیاس-تی د-ر-و-یان و باشکردنی ژیانیا هاوو-اتیانیا و-ات-کانی دیک-ش لې ب-گای گ-ی-ینی رژ-م-کانیان-و- شکست-کې ئ-کجار گ-ور-یان ه-نا : نمون-ی زیندوو عراق ، سوریا ، لیبیا ، ئ-فغانستان . سا-ان- لې ئ-فغانستان 4.5 ملیار پاو-ندیان سا-رف کردوو ب-ام لې ک-تاییدا تالیبان ه-نا ی-و- سا-ر حوکم.

بې گومان د-ب-ت ئ-و-ش بزانه-ت ئ-وان-ی ک- د-ن- سا-رحکوم ج- ب-ج-ک-ری فرمان-کان و پیدوایتستی-کانی بزسن بې سا-رما-ی-ی زیاتر بې کردنی داخوازی-کانی بزسن بې یاسا بې ه-ژارکردنی هاوو-اتیان و ک-ل-بچ-کردنی "یاسا شک-نان" .

لای-نگری لې د-و-ت و سیست-م بې دانی ل-س-دا 80 موچ- بې ئ-و کر-کاران-ی ک- کاریان لې سا-رد-می ک-ر-نادا، د-ک-ن- د-سک-گو-ی د-و-ت و باشی د-و-ت-مان پ-د-فر-شن-و- . لې استیدا ئ-و- سا-راپای

دې واکمني ته ګڼې نېټې ورپېا هېمويان هېمان سياسي تيان بېکاره نېا .
مېسېلېکېش لې مړېقدېستې و دېسېزې و وېلايان بې کرېکاران نېبوو
بېکېکو لې بېر خاتري خېيان و پاراستنې دېوېت و سيستېمې
کاريکېرکېرتې بوو . دېتوانيت چا وېوانې چې بکېيت کې 28 مليېن
کرېکار لې بریتانیا دا بکېيتې بېتاکې و فېپيان بدېيتې سېر جادې ،
جگې لې پرېتېست و اېپېين و دېستېسېراکرتنې هېموو سوېرمارکېت و
کارگېکان و دېزگې دېوېتې و کېرتې تايېدېتيېکان؟ 28 مليېن کرېکار
لاني کېم 40 مليېن کېس بې موچې و کرېي نېوان دېزين . نېمې جگې
لېوې گېر موچې نېبېت خېکېچېن قېرزي بانق و سلفېي عېقار و کرېي
خانوو قېستي کېمپانيای تېئمين و پارېي غازو کارېبا و سوتېمېني
بداتېوې ، ئايا بزنس لې دېوېت خېش دېبېت لې حاکمېتي ئاوادا؟ بې
ګومان نا .

بې نېمې دېوېت 5.2 مليار پاوېندي سېرف کرد کې لېمې 3.5 ملياري
چوونې لاي کېسان و کېمپانيا و بزنسي ساختې کې هېندېکيان هېر
وجوديان نېبوو . حکومېت لېمې بې پارېي 2 مليار پاوېندي نېو
قېرزي سېيېوې چونکې خېشان نېيانديزاني چېن سېرفيان کردوې .
نېوېشي کېماوېتېوې لې غېر غېر دايې . نېمې هاوکاريېدېکېي دېوېت
بوو .

زاهير باهير

10/05/2022

Zaherbaher.com

ګڼ قاري زمان و زار . ژمار ۲

ګڼ قاريکې زماناسيې وېرزيې...

بې پېيوېندي بې ګڼ قاري زمان و زار

Fereydunsaman61@gmail.com

بې خوېندنې وېي ژمار 2 ګڼ قاري زمان و زار کليکې ئېرېکېن...

[Zar_W_zman_2Download](#)

شنبیری کورد و دوا ییزم بوون، نووسا رکی زل و ع ییزم ب نموون...! ش ما باروانی

بشی ی ک م /

س ر تاد م و ئ و ب م: دوور ل ع رزی ع ز لات و ب خ دا ه گ و و ت ن،
ک م ن ئ و ا ن ی ه ن د ی م ن اشکا و ب گ ر و ق س ل و و ب ن.
چ ن د ن ها و م ه ن، د ن س ر ا ی جیا و ا ز ی م ا ن ل ب یر و با و،
ل ب ر ئ و اشکا و ی ت ز ر م ا ن خ ش د و ی ت.

ب ئ م اشکا و ی و ب گ ر ی ی م (ب یر و ر ی ک ا ن ی ف ق ی ک ی
گ و م ا) ب خ و ن ن و، ک ه ف ت ی ب ش ک ی ل ل ژ ن ا م ی (ک گ ا ی ک و ر د س ت ا ن)
و ه ر د و و ک م ا پ ک ا ن ی: (د ا ب ا ن) و (د ن گ ک ا ن) ب ا و د ب ت و.
ل و، ل ز ر ش و ن خ ن ی خ م د ک م و ل ه و و ک م و ک و ی ک ا ن م
د د و م.

ج ا م ا د ا م خ و د ی خ م و ز ا ت ی خ م، ل ز م ا ن ی خ ن ی ی م و ن و و ک ی
ق م ک ی خ م ب د ر ن ب ن، ب د ن ی ا ی و، ب ب ن م ب خ م د ا و،
ک ت ا د و ا ه ن ا س م، ه ی چ ک س ک، ک ش ا ی ن ی خ ن ب و و، ل و خ ن
ل گ ر ت ن ی م ن ق و ر ت ا ر ی ن ا ب ت و ز ر اشکا و ا ن ی خ ن ی د ک م.
ج ا ب ا ئ و ک س و ک و و ئ ا م ا ژ م ب ک ر د خ م و ه ر د و و ک چ ا و ک ا ن م، ی ا ن
ن ز ی ک ت ر ی ن ک س و ئ ا ز ی ز ت ر ی ن ها و و ش م ب ت.

ب گ و م ا ن، خ ن ی ن ب ت ب یر ب گ ن د ک ا ت و ژ ی ا ن د و س ت ت.
ه ب ت خ ن ی ب و ن ی ا د ن ر ا ن و د س ز ا ن د د م، ن ک خ ن ی
و خ ن ر و ت ک د ر ا ن.
خ ن ی ی ک، ک ل س ر ب ن م ا ی ق و ت و و غ ر ر ز ی ش خ س ی ب ت.

ه ن ب م ئ س ت ی س ب ا ر ت ب پ ل ا ت ن د ت: پ ل ا ت ن م ا ن خ ش د و ت،
و ا س ت ی ز ی ا ت ر، ق س ی ک ی ت ر ی ه م ا ن ش و ی ئ ی ب ن و ل ت ی م ی ی
ت ی ر س ن ی ه ز ر ی ا د ی ک ا ی و م و ف ک ی ر ی ف ی ک ر ی ت و ن د ئ ا ژ ی ل ک ت ب ک و
ل ک ا ت ی ف ق ی ا ت ی م ب ر چ ا و ک و ت و و، ک س ب ا ر ت ئ ح م د ی ک و ی ح ن ب ل

دښت: ئيمای ئحمدم خشدوت بام حقيقهت زياتر.

.

هيوادارم له دوو قسمه، دووششم له دوو بشي نه دابيتن و ناوگانم به هڅه کوي چې څو تبیتن، چونکوو نه وېم زه له مېژ و له کاتي فقهياتيم و له سړدېمې خوښندم له حوږه و قوتابخانه ي ثابيتي خوښدوو ته و.

زه به وېم دا سړچاوي نه و دوو قسمه به بدېزم و، نه فسوس نه متواني.

ئينجا به بهينه و سړ نه سې مېسې له کڅ (ښېږي کورد و دوايز و ده به مېسې).

ده به مېسې له هڅه سوکوت و دوايزم بوون له نهوان بيرکړنه و و کردار، له تيور و نووسين، له دېره و سړ شقام و کونجې ما و.

گوتراوې قسم به د سېسات و به سته مان، هېموو کڅ سېک پې دېره و، يان قسه فېدان ئاسانه.

لينين و ته ي: شته شکر د ئاسانه، و له بهرگرې کړدن له دېستک و ته کاني شته و له بنه ما کاني شته سخته.

ده به مېسې و دوو و کڅ يه!؟

به گومان،

دوو و دوو ده به مېسې: نه و کڅ سې له لايېک بانگ شته به شته کات و له لايېک يتر خې سته و هڅه شته دږي نه و شته يه کڅ بانگ شته به دېکات.

نه و دوو و ويی و ده به مېسې له ناو هاوېش کانه، له نووسې و شاعير و ژنام و نووس و ميدياکار و اگېانکاردا، دېان نموونه مېنيو.

نووسې له ناسم و دېان کته ب و ناميلک ييم له سړدېمې فقهياتي و خوښندنې قوتابخانه ي ثابيتي و حوږه خوښدوو ته و و خاوتې گونېک کته ب و ناميلک و نووسين و کاري و رگې اتي به تي فکري و نه دېي و سياسي و سړي زمان و بني زماني باسي خن و نازادي و مرق و چي و چيې و خې له سړووي دېان نه رگې و ميشال فک و درېدا و گيفارا و کڅ و کڅ يتر دېينته و خې هنده قورس و سېنگين و به کڅ سايتي پيشان دېدات و هېبته و ويچار به خېکي دېفرشته و و پېستي کڅ مېدي دېکات و قبوليشي نيې هېچ کڅ سېک له سړ پېسته کڅ ي به لايک و کڅ مېنت پېک نه و هېرکڅ سېک نه و بکات، له کڅ مېنت قسمي پېدېدته و دېته

بـرژـوـاـنـدـی تـا یـبـا تـی چـیـه؟... زانا رزاق

سـرـتا بـرژـوـاـنـدـی گـشتـی هـمـو قـسـم و کـردارـانـی هـی مـرـقـمـی یـان کـسـانـک یا گـروپـک یا دـولـتـک دـگـرـتـو کـم لـ سـودـی بـرژـوـاـنـدـی گـشتـی دـبـ بـرژـوـاـنـدـی گـشتـی لـدـکـو وـتـو .

بـگـومـان ئـو یـ پـیـوـسـتـ و کـاری ئـقـلـ نـک هـسـت و سـزـکـان لـ هـمـان کـا تـدا هـم کـورت مـودا هـمـیـش دـوورمـودا سـودـی لـدـکـو وـتـو .

دوای ئـو پرسیارکی تر بکـین بـلـین:
چـنـیش بـزـانـین ئـو قـسـمـی یـان کـردار بـرژـوـاـنـدـی گـشتـی؟

ئـو لـسـر بـنـمـای و بـیرکـردنـو یـ ئـقـلـانـی بـیـاری لـسـر دـدـین ، سـیـری قـسـمـک یـان کـردارکـ یـان هـر شـتـکی تـر دـکـمـین دـواتـر بـیری لـدـکـو یـنـو .

ئـا یـا ئـو بـرژـوـاـنـدـی گـشتـیی لـیدـکـو وـتـو؟ یـان بـرژـوـاـنـدـی تـا یـبـا تـی و شـتی تـر؟

بـ نمـوونـ
ئـازادی ئـادـبرین لـناو گـروپـک یـان شوـنـک یـان جـگـاو کـمـلـگـایـک ئـوا بـرژـوـاـنـدـی گـشتـی لـدـکـو وـتـو
بـ بـرژـوـاـنـدـی گـشتـی؟ چـونـک هـمـووان دـتـوانن بـیروا بـ ئـازادانـ دـربـبـن یـانی لـ بـرژـوـاـنـدـی هـمـووان نـک تـنـیا کـسـانـک .

یـان نمـوونـی تـر

لـسـر سـروـر بـوونـی یـاسا ، یـان یـاسا سـروـر بـت ئـوا ئـو شـ هـمـو کـس دـتـوانن لـسـر هـر کـسـک بـیـو سـکالا تـمار بـکات مافی خـی وـرگـرت و کـسـش بـپـی خـال و مـادـکـانی ئـو سـکالا یـ سـزای خـی وـرگـرت .

یـان نمـوونـی کـی گـرنگـتر ئـویش ئـزبـوون بـ نـا نـواخانـکـان و هـمـو ئـو شوـنـانـی ئـزبـوونـی بـدوای یـکـتری تـدایـ ئـو شـ چـونـک بـرژـوـاـنـدـی گـشتـی چـونـک لـ سـودـی هـمـو ئـو کـسـانـی کـم زـدـبن .

پـویستیش هـر لـسـر بـنـمـای ئـو شـ قـسـم بـکـین ئـفتار و کـردار بـنـوونـین چـونـک قـسـم و کـردارکـردنی ئـوا هـم سـودـی بـ خـمان شوـنـکـو

کەمەلگاش دەبێ بە گۆمان ئێو و شەم بە کورت مەودا هەمیش دوورمەودا.

جا شتەکی تریش هەیە لەڕەبەم ئێویش هەموو باس کردنەکی شەتەکی
لەسەر بنەمای بەرژێو و نەدی گشتی لەبەکەوت و کارەکی باشە چونکە
سودی لەدەبینین یانی پەش قسە بەکەین کردار بنوێنین بیری
لەبەکەین و بزانی ئێو بەرژێو و نەدی گشتی لەدەکەوت و یان نا.

بەرژێو و نەدی گشتی بیری ئەست و دروستە جەڕەک لە جەڕەکانیش
چاکەکارییە ئێمەش هەم گروپ و کەمەلگا و ناوچەکە و جیهانیشت
دەبوژێت و.

ئەو بەرژێو و نەدی تایبەتی چییە؟

لەڕەش دەتوانین بەرژێو و نەدی تایبەتی هەموو ئێو قسە و کردارەکی
هی مرەفەکی یان مرەفانەکی یان گروپەکی و کەمەلگایەکی دەگرێت و
بەرژێو و نەدی تایبەتی لەدەکەوت و یانی ئێو و شە ناوێکی هەر لە
خەییوێکی کە لە بەرژێو و نەدی کەسێکی یان گروپێکی لە کەمەلگا یان
دەولەتێکی لە ناوچەکە و جیهاندایە ئێو و شە کاری هەست و سەز و
ئارزو و کەنە نەکی ئێقل لە هەمان کاتدا ئێگەر کورتەودا لە
بەرژێو و نەدی خەیی بە ئێوا لە دوورمەودا لە زیانی خەیی تی یان
خەیی تیان

چەنیش بزانی بەرژێو و نەدی تایبەتی؟

ئێو و شە لەسەر بنەمای بێکردن و یێ ئێقلانی بەیاری لەسەر
دەدەین کە سەیری قسەکە یا کردارەکی یان هەر شتەکی تر دەکەین
دواتر بیری لەدەکەین و ئایا ئێو بەرژێو و نەدی تایبەتی یان
بەرژێو و نەدی گشتی و شتی تر.

نموونە کاتێک کەسێک بە واستە و خزم خزمەتی و شتی تر لە خوێندن
دەردەچوێندرێت بەلام زۆرێک کەسانی تر نا یانی جیاوازی دەکەیت و
یەكسانی تەدانییە ئێوا ئێو کەسێک لە کورت مەودا سودی لەبەینێت بەلام
دوورمەودا سودی لەناەینێت چونکە هیچ فەرنەبوو هەر بە واستە و
خزم خزمەتی دەرچوو بەلام کەسانی تر هەم کورت مەودا هەمیش
دوورمەودا سودی لەدەبینن چونکە زانست و زانیاری فەربوونە.
ئێو کارە هەم هەڵە هەمیش بەرژێو و نەدی کەسێک و بەرژێو و نەدی
تایبەتی.

یان نموونە ی تر

گەندەلی و بەرتیلو رگرتن ئۆش و ژۆندی تایبەت و خراپە کاریید.

چونکە گەندەلییەکی زیان لە دارایی دات مافی مەندوونی کەسانی تر نەک مەندووبوونی ئۆ و کەسێ دارایییەکی بردوو زیاد تر لە هەقی مەندووبوونی خە ی بردووێتی دزیوێتی بە بەرژۆندی تایبەتی خە.

یان نموونە تر

یاسا سەرۆک نەبوون لە بەرژۆندی کەسانێک یانی لە سەرۆکی یاساوان ئۆ لە بەر بەرژۆندی تایبەتی سەرۆک نەکرۆ بە ئۆ و هەرجی بکەن کەس لە پێچین و یان لە نەکات یانی هەم هەڵە هەمیش لە بەر بەرژۆندی تایبەتی

ئیدی ئۆگەر مەرف و گروپیش لە نۆ و کەمەلگا لە بیرکردن و وایە و کە فایرس وایە، یانی بەرژۆندی تایبەتی یانی فایرس یان بەش و ی تر بەرژۆندی تایبەتی لە بیرکردن و قس و کرداری نااست و نادروستە جەرک لە جەرکانیش خراپە کاریش ئۆ مەش هەم بە کەس و گروپ و کەمەلگا و ناوچەک و جیها نیش و کە فایرس وایە.

لەر و پەش تەبیینەکان بنوسم پەویستە ئۆمە ی مەرف چاکە کارەکان ئاگاداری خوێندن و ی وودا و کە نیش بین بە تایبەت ئۆ وانی بەرژۆندی تایبەت و خراپە کاری دێ یانگرت و یانی باسیان نەکەین چونکە کەسانی خراپ سود لە شەوازی کە ی وەردەگرن بە بەرژۆندی تایبەتی خە یان و گروپ و ئایدۆ لێژیا کە یان هەروەها پەشتەر هەڵە زەر واکرا و پەویستە هەڵەکانی خە مان است بکەین و هەموو شت هەی باس کردنی نییە.

تەبیینی یەکەم لە کەمەلگا ئۆ ژۆلاتیەکان زەریندی بە دوا ی بەرژۆندی تایبەت زەریندی زیانی بەردەک و ت لە هەمان کاتدا کەمەلگا ئۆ ژۆ وایەکان زەریندی بە دوا ی بەرژۆندی گشتی بە یەش زەریندی سودی پەدەک و ت.

تەبیینی دوو مەیش پەویستە هەر لە سەر ئۆ و بنەما و نموونە ی هەنەما و بە یاری لە سەر شتەکان بدەین بزانیان لە بەرژۆندی گشتی یان تایبەتی جا تایبەتی ئایدۆ لێژییە یان گروپ و کەسانێک لە چی بزانیان؟ لە قس و کرداریان

نەک پار و مادی ئۆ و هەم لە بەرژۆندی تایبەت هە ی هەمیش لە کەسانی لە بەرژۆندی گشتی هەول دەدەن بەس ئۆ وندی من

زانىبىتم مرڤانك هان لى كىم لگاي ئىم بىررڤو ندى تايىبت بى
پار و مادي تىگىشتوون نىك لى قىس و كرداركان

شيعر / چىمىن... سىردار جاف

چ تىلىسم لىت ئاوا و اووخسارت لى هىستم
شرا بى زوڤى شىمارىت دىزدى و مېلى نىستم
لى شىنايى زىر بارا چىمىن هىدى و لىنگىر دىگر
كوڤمت سوورسوور تىدارك بايات لى خى ئاستم
قامك و مچكى بى تىنم گىردى پرچى خاوتى
دوورى موداى نىوانمان ژان و هىمىش كىستم
برىت قىپىكى ياخى هىناسم شنى حىسرتى
بى تىرى برژانگت لاشم خىتانى خوڤنى خىستم
گىردانى زى شىرمزار كى تى بى خىت پى يا قوتى
شىل و چوڤاوى لىوان و سىنات جىبارى دىستم
گىردن خى كرىستا بى گىلى ئاواڤى هىشو
لوم شىرارى ئازار و گىرم ماچ مېستىم
بى جوانىت جوانىم وتوو زىددىڤى لى من نايى
ئامىزت پىشمىك مىناي و ڤحت وشى هىبىستم

باد كامبىرگ / ئىمانىا